

Inatsisartuni ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

Mittarfiit pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaammur nr. 2019-091-imut akissut

22-02-2019
Suliaq nr.: 2019 - 4246
Id nr. 38370613

Asasara Tillie Martinussen

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu mittarfiit nutaat pillugit Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarputit. Apeqqutitit uannut akisassanngorlugit innersuunneqarput. Apeqqutit matuma kinguliani ataasiakkaarlugit allanneqarput, akissutitaannik malitseqartinneqarlutik.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
Fax: (+299) 34 63 56
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqut 1: Naalakkersuisut isumaqarpat Nuummi mittarfik pitsaanerpaamik inissisimangitsaq soorlu 2018-mi Ukiakkut ataatsimiinnermi imm. 21-mi saqqummiunneqartumi oqaatigineqartut?

Akissut: Naalakkersuisut naliliipput, Nuummi mittarfiup maanna inissisimaffia aaqqiissutissanit, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamit misissoqqissaarneqartunit kisiartaalluni piviusunngortitsiviusinnaasoq.

Apeqqut 2: Naalakkersuisut isumaat naapertorlugu Nuummi mittarfik sumut allamut inissinneqarsinnaava? Naalakkersuisut namminneq nalunaarusiaat naapertorlugu Nuup Mittarfia mittarfinnut allanut naleqqiullugu naammassinermiit kiserluinnarmi sinneqartooruteqarluni ingerlasinnaavoq. Taamaattumik pingaaruteqarlunnarpoq mittarfiliortiternerup iluatsinnissaa. Misissoqqissaarneqarnikuunerluni maannakkut inissiivissap saniatigut allamut sumut inissiisoqarsinnaanersoq? - Taamaassimappat taava Naalakkersuisut inissiivissat suut innersuussutigisinnaavaat?

Akissut: Apeqqut 1-imut akissut takuuk.

Apeqqut 3: Naalakkersuisut paasisimanerlugu NATO, USA iligisalluunniit arlaat alla "Kujataani" taagorneqartumi 3.000 meterimik takissusilimmik mittarfiliornissamut akileeqaataasinnaassanersut? Illersornissakkut pingaarutilimmik mittarfeqarsinnaanissaq pillugu?

Akissut: Apeqqummut tassunga akissuteqarnissannut Nunanut allanut Naalakkersuisoq pissarsiniarfigaara, taassumalu ilisimatitsissutigaa:
"NATO, USA allalluunniit Nuummi mittarfimmut allamut aningaasaleeqataarusunnissaannut Naalakkersuisut takussutissaqanngillat."

Oqaaseqaatit oqaatigineqartut tunngavigissavakka.

**Apeqqut 4: Paasineqarpoq Kalaallit Nunaata silaannartaata nakkutigineqarnera Naalagaaffeqatigiit iluanni aamma nunanut allanut tunngasunut annertusisariaqassasoq. Immaqa Illersornissakkut Iligiit eqqarsaatersuuteqarsimassapput sulis misissorneqanngitsumik mittarfiliornissamut?
Naalakkersuisut namminneq oqaloqateqarsimanerlutik - imaluunniit Naalakkersuisut iisimasaqarfiginerlugu imaluunniit oqaloqatigisimanerlugit soorlu USA, NATO imaluunniit allat Kalaallit Nunaanni mittarfiliornissaq illersornissakkut soqutiginaateqartutut isigalugu soqutiginnittunik?
Taamaassimappat tamat tamanna paasisaqarfigisinnaanerlugu?**

Akissut: Apeqqummut tassunga akissuteqarnissannut Nunanut allanut Naalakkersuisoq pissarsiniarfigaara.

"Maannarpiaq amerikamiut Kalaallit Nunaannut pisut ilaannut aningaasaliisinnaanannut siunnerfeqarnermut nalunaarut naligninnaasuunngitsaq pigineqarpoq, tak. nalunaarut 16. september 2018-imeersoq.

Kalaallit Nunaata, Danmarkip USA-llu Permanent Committee-mut sinaakkutissat iluanni amerikamiut Kalaallit Nunaanni attaveqaatinut aningaasaliisinnaanerat oqallisigissavaat. Suliami akuusut siunissami Kalaallit Nunaanni ataatsimoortumik suliniuteqarnissamut periarfissat aalajangersimasut ataatsimut iluaqutaasussat misissuiffigissavaat. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisuniit, Nuummi aamma Ilulissani nunani tamalaani mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersoq innersuussutigineqarpoq.

Naalakkersuisut maannarpiaq USA-mik, NATO-mik peqatigiinnilluunniit allanik mittarfinnut allanut aningaasalersuinissamut eqqarsaatersuutit pillugit oqaloqatigiinnernik ingerlataqanngilaq."

Oqaaseqaatit oqaatigineqartut tunngavigissavakka.

Apeqqut 5: Naalakkersuisut eqqarsaatigisimanerlugu Nuummi Mittarfik eqqarsaatigalugu allamik aaqqiissuteqarnissartik, tusagassiutini saqqummiunneqartut misissuinerit ajornartorsiutitallit inerniliinerillu pissutigalugit aamma soorlu takuneqarsinnaasutut KAIR-p nittartagaani takuneqarsinnaammat mittarfik naatsuararsuussasoq ingerlallunilu immikkut akuersissutigineqarsimasut arfinillit tunngavigalugit taamaasillunilu qanganitsipallassalluni Naalakkersuisut kissaataattut allisinneqassappat imminut akilersinnaanissaa pillugu?

Akissut: Naalakkersuisunit Trafik-, Bygge- og Boligstyrelse-p sulianut piginnaaneqarfeqarluni oqartussaasutut suliamut naliliinera akuersineralu tunngavigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut paasissutissanut ilassutissatut tusagassiorfinnut nalunaarut una innersuussutigissavara: *"Naalakkersuisut timmisartunik isumannaallisaanermut tunngatillugu piviusunik nipangiussinngillat"*, 8. februaari 2018-imeersoq, www.naalakkersuisut.gl-imut ikkunneqartoq, kiisalu tusagassiorfinnut nalunaarut: *"Nuummi mittarfissap timmisartuussinermi sillimaniarnermut tunngasut pillugit KNR-ip*

paasissutissanik kukkusumik paasissutissiinerinut oqaaseqaatit", 8 februaari 2018-imeersoq, www.kair.gl-imut ikkunneqartoq.

Apeqqu 6: Taamaanngippat taava Naalackersuisut Danmarkilu NATO-mik isumaqatigiissut ingerlatiinnarniarpaat aamma NATO-p USA-llu timmisartuutaat malersuutit il.il. atorlugit Kalaallit Nunaata silaannartaani nakkutilliineq kiisalu qaartartorsuarnik ingeriuttakkanik nakkutilliinissaq pillugit Danmarkip NATO-llu akornanni isumaqatigiissut ingerlatiinnarniarpaat ?

**- Mittarfiit sorliit atorlugit qulaani taaneqartut taava isumagineqassamaarpat?
- Mittarfiit, silaannartaq kiisalu mittarfinnik attuisumik sillimanissaq pillugu nunat allat illugiissumik isumaqatigiissuteqarfigineqarnikuuppat imaluunniit Naalagaaffeqatigiit iluanni, inuit tamat takusinnaanngisaannik?
Taamaattoqarsimappat soq?**

Akissut: Apeqqummut siullermut tunngatillugu apeqqu 5-imut akissut innersuussutigineqarpoq. Apeqqutip aappaanut tunngatillugu erseqqissaatigissavara, silaannakkut angallanneq, tassungalu Kalaallit Nunaata silaannartaanni silaannakkut angallannermik aqutsineq ilanngullugu, suliassa qarfiuvoq nunatsinnit tiguneqarsimanngitsoq. Taamaattumik Naalackersuisut apeqqummut akissuteqarnissamut oqartussaasutut eqqortutut imminnut isumaqarfiginngillat. Ataatsimut isigalugu Naalackersuisut isumaqarput, mittarfiit nutaat, Nuummi aamma Ilulissani nunani tamalaani mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersumut, Kalaallit Nunaata nunani tamalaani pisussaaffii isumaqatigiissutaalu unioqqutinneqanngitsut. Aamma Naalackersuisut allaniit, taakkunungalu danskit amerikamiulluunniit oqartussaasui ilanngullugit, mittarfiit nutaat sananeqarnissaanni isumaqatigiissutit pisussaaffiillu atuuttut unioqqutinneqarnerinik ilisimatinneqanngillat.

Apeqqu 7: Naalackersuisut Kalaallit Nunaat Danmarkilu Nunanut allanut politikki eqqarsaatigalugu sutigut pisussaaffeqarpat, mittarfiit inissisimanerannut sunniuteqartumik mittarfiliortiternissanut isumaqatigiissut aalajangerneqaqqammersoq eqqarsaatigalugu aamma Kalaallit Nunaanni mittarfiit allat ingerlaannarnissaannut aamma sunniuteqartussamik - matumani eqqarsaatigaagut Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfiit.

Akissut: Apeqqummut tassunga akissuteqarnissannut Nunanut allanut Naalackersuisoq pissarsiniarfigaara, taassumalu ilisimatitsissutigaa:

"Tassani Naalagaaffeqatigiit Kalaallit Nunaanni sakkutooqarnikkut sulianut atatillugu Kangerlussuup Mittarfeqarfiata, Kulusuup Mittarfiata pissutsillu allat atorneqarnerannut isumaqatigiissutit allattorsimaffiat innersuussutigineqarpoq. Kangerlussuup inuinnarnut atorneqarneranut ikaarsaarnermut aalajangersakkat aalajangersimasut saniatigut isumaqatigiissut USA-p Kangerlussuarmi Kulusummilu pisinnaatitaaffiisa il.il. atuutiinnarnissaannut aalajangersakkanik imaqarpoq.

Narsarsuarmi mittarfik sakkutuut atuinissaannut immikkut ittumik isumaqatigiissummut ilaatinneqanngilaq."

Oqaaseqaatit oqaatigineqartut tunngavigissavakka.

Apeqquut 8: Naalakkersuisut periarfissanik allanik sunik tikkuussinikuuppat Landskarsip tamakkiisumik mittarfiliortiternernik akiliinissaanut tunngatillugu? Tassa periarfissat allat suut eqqarsaatigineqarnikuuppat mittarfiit akilersornissaannut tunngatillugu? - Suna pissutaava ajutoortoqassagaluarpata tamat nammineq ersukkusunnerannut? Aamma sooq mittarfiit taakkorpiat pingasut pineqarpat?

Akissut: Mittarfiit nutaat pingasut sananeqarnissaannut kiisalu taakku aktianik piginneqatigiiffiup ataani ingerlanneqarnissaannut aalajangiinermi, Naalakkersuisunit inassuteqaatit tunngavigalugit Inatsisartuni naalakkersuinikkut tulleriiaarineq tunngavigineqarpoq. Tamatumunnga atatillugu immikkut erseqqissaatigineqassapput:

Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnermi 2015-imi Sanaartornermut Ataatsimiititaliap Kalaallit Nunaanni mittarfiit pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut marluusunut inassuteqaataanut tapersiinerat, tak. ullormut oqaluserisassani immikkoortut UKA2015/18 aamma UKA2015/167,

- 2016-imi Kalaallit Airports A/S-ip pilersinneqarnissaa, tak. mittarfiliortiternerit pillugit suliat ingerlaqqinnissaannut 10. Juuni 2016 Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilisimatitsissutaa, taannalu Inatsisartut nittartagaani takuneqarsinnaavoq.
- Inatsisartut 2018-imut aningaasanut inatsimmut akuersinerat, tassanilu oqaaseqaatinut Kalaallit Airports A/S-imut aallarniutitut akiliinissamut avataaniillu aningaasalersuinissamut kiisalu naqissusiinermut akitsuutitut, nuna tamakkerlugu pilersaarusiornissamut, neqerooruteqartitsinermi piumasaqaatinut, kiisalu mittarfiit nutaat sananeqarnissaanut illuliortiternissamut sanaartornissamullu atatillugu imaatigut assartuussinissamut tunngassuteqartunut piginnaatitsissutit il.il. ilanngunneqarput.
- Inatsisartunit Nuummi aamma Ilulissani nunani tamalaani mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliusatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersup akuerineqarnera. Piginnaatitsissutit matuma siuliani taaneqartut, 2019-imut aningaasanut inatsimmi ingerlateqqinneqartut eqqarsaatigineqarnerisa saniatigut, Inatsisartut inatsisaanni immikkut ittumi tassani Naalakkersuisut danskillu naalakkersuisuisa tunngavissat, *danskit Kalaallit Nunaanni mittarfiit pillugit sulinummut tunniussimanissaat aamma Kalaallit Nunaat Danmarkilu inuussutissarsiornermi suleqatigiinnerunissaat pillugit danskit naalakkersuisuisa Naalakkersuisullu akornanni isumaqatigiisummi, 10. September 2018-imeersumi* allassimasut allassimasut eqqarsaatigineqarput. Isumaqatigiissut Naalakkersuisut nittartagaanni aaneqarsinnaavoq.

Matuma siuliani allassimasut aallaavigalugit aamma apeqqutigineqartunut annertunerusumik paasisaqarusuttoqarpat, Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfiliornissat pillugit Inatsisartut inatsisaannut piareersaataasimasut innersuussutigineqarsinnaapput.

Peqqissaarussinissaq eqqarsaatigalugu erseqqissaatigineqassaaq, naalagaaffik Kalaallit Airports A/S-imi piginneqatigiiffiutigisami, suliaassanik Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfiliortiternerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 2-mi allassimasunik isumaginnittussami piginneqataalissappata, suliaassami aningaasaqarnikkut annaaneqarsinnaasut taamatuttaaq avinneqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarmat.

Apeqqtinut saqqummiunneqartunut allanik oqaaseqaatissaqanngilanga.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Karl Frederik Danielsen